

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/51/2023
Identifikačné číslo spisu:	5106219378
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5106219378.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobcu M. E., narodeného X. A. XXXX, Ž., D. XXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Monikou Meňhertovou, Košice, Floriánska 16, proti žalovanej A. B. N., narodenej XX. X.Ó. XXXX, Ž., D. XXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Kvetoslava Kolínová, s.r.o., Žilina, Kálov 1, IČO: 47 240 997, o zaplatenie 39,78 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/62/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. septembra 2022 sp. zn. 7Co/94/2022, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní pokračuje na strane žalobkyne s dedičom pôvodnej žalobkyne neb. Z.Á. E. rod. V, nar. XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX, naposledy trvalým pobytom Ž., D. XXX/XX, a to s M.B. E., nar. X. A. XXXX, trvalým pobytom v Ž., D. XXX/XX.

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Žilina dňa 14. 08. 2006 sa právna predchodkyňa žalobcu domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 244 Sk (8,09 eur) s úrokom z omeškania vo výške 9 % počnúc dňom 01. 10. 2005 až do zaplatenia, 172,50 Sk (5,73 eur) s úrokom z omeškania vo výške 8 % počnúc dňom 06. 01. 2005 až do zaplatenia, 124,50 Sk (4,13 eur) s úrokom z omeškania vo výške 6 % počnúc dňom 11. 03. 2005 až do zaplatenia, 281 Sk (9,33 eur) s úrokom z omeškania vo výške 6 % počnúc dňom 11.08.2005 až do zaplatenia, 218 Sk (7,24 eur) s úrokom z omeškania vo výške 6 % počnúc dňom 07.12.2005 až do zaplatenia, 158,50 Sk (5,26 eur) s úrokom z omeškania vo výške 7 % počnúc dňom 18.03.2006 až do zaplatenia. Uvedené platby predstavovali sumy, ktoré právna predchodkyňa žalobcu realizovala Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (ďalej len SVS) za stočné za vodu z atmosférických zrážok pripadajúce na spoluvlastnícky podiel žalovanej za obdobie od septembra 2004 do 17.03.2006.

2. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 6C/62/2009-338 z 12. novembra 2021 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal voči právnej predchodkyňi žalobcu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že samotná spoločnosť SVS si bola vedomá, že Z. Š. bolo za odvod zrážkovej vody účtované vo väčšom rozsahu, ako podľa jej spoluvlastníckeho podielu na predmetnej nehnuteľnosti malo byť účtované, z toho dôvodu SVS vyhotovila novú zmluvu, v ktorej boli údaje týkajúce sa rozsahu plochy, z ktorej sa má zrážková voda odvádzať, upravené. Súd konštatoval, že najneskôr v čase, kedy sa právnej predchodkyňi žalobcu dostal do dispozície predmetný list od SVS, táto nadobudla vedomosť o tom, že zo strany SVS jej boli nesprávne účtované a fakturované platby zo odvodu zrážkovej vody, pričom SVS si bola tejto skutočnosti vedomá. Z uvedeného vyplýva, že právna predchodkyňa žalobcu mala možnosť si sumu, ktorú jej mala účtovať SVS nad rozsah odvodu zrážkovej vody, za ktorý bola povinná platiť Z. Š., uplatniť voči tejto spoločnosti ako plnenie, ktoré právna predchodkyňa žalobcu plnila SVS bez právneho dôvodu, resp. plnila z právneho dôvodu, ktorý odpadol (v pôvodnej zmluve uzatvorenej medzi Z. Š. a SVS v roku 2004 bola totiž nesprávne uvedená plocha, z ktorej mala byť odvádzaná zrážková voda, čo SVS uznala aj v liste zo dňa 18. 07. 2006, pričom SVS následne po tom, ako túto skutočnosť zistila, zrušila pôvodnú zmluvu č. 2010980 a vyhotovila novú zmluvu č. 200602447 so správnym údajom o ploche odvádzania zrážkových vôd).

2.2. Súd konštatoval, že žalovaná nebola z vyššie uvádzaných dôvodov pasívne legitimovaná v tomto spore, nakoľko pokiaľ právna predchodkyňa žalobcu zaplatila SVS za odvod zrážkovej vody v predmetnom čase viac ako na čo bola povinná, mala možnosť sa nároku na preplatok domáhať priamo od spoločnosti (SVS), a nie od žalovanej. Z uvedeného dôvodu bola žaloba voči nej zamietnutá.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie sa právna predchodkyňa žalobcu odvolala. Krajský súd v Nitre rozhodol rozsudkom sp. zn. 7Co/94/2022 zo 14. septembra 2022 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal voči právnej predchodkyňi žalobcu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3.1. V odôvodnení rozsudku v bode 11. uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplývalo skutkové zistenie, že žalovanej ako podielovej spoluvlastníčke obytného domu číslo popisné 648, ktorý je postavený na KN parcele č. 1682, zapísanej na LV č. XX, k. ú. Ž. v podiele 1, boli SVS ako dodávateľom služby fakturované úhrady za dodávku vody, t. j. za tzv. vodné a stočné za obdobie od 08.07.2004 - 04.11.2004, od 04.11.2004 - 24.01.2005, od 24.01.2005 - 07.07.2005, od 07.07.2005 - 04.11.2005, pričom z predložených faktúr SVS vyplýva, že žalovanej nebolo účtované za odvod atmosférických zrážok, keďže za uvedenú službu na základe uzatvorenej zmluvy medzi SVS a právnu predchodkyňou žalobcu Z. Š. zo dňa 04.07.2004 bolo účtované v rozsahu 40 m² pripadajúce aj na spoluvlastnícky podiel (1/4-iny) žalovanej. Taktiež z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že v rozhodnom období, v ktorom právna predchodkyňa žalobcu uplatňovala voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalovaná nemala uzatvorenú zmluvu na základe podmienok zákona č. 442/2002 Z. z. so SVS a žalovaná taktiež nebola ani v žiadnom zmluvnom vzťahu s právnu predchodkyňou žalobcu. Totiž ako vyplýva z vyjadrení žalovanej, táto si bola vedomá, že podľa právnej úpravy vyplývajúcej zo zákona č. 442/2002 Z. z., bolo povinnosťou prevádzkovateľa verejného vodovodu SVS uzatvoriť s ňou písomnú zmluvu o dodávke vody a o odvádzaní odpadových vôd do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona, keďže takúto zmluvu uzatvorenú so SVS nemala (§ 42 ods. 4, ods. 5). Ak takáto zmluva nebola uzatvorená, jednalo sa zo strany žalovanej o neoprávnené vypúšťanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie, na základe čoho došlo prevádzkovateľovi verejného vodovodu voči žalovanej právo na plnenie (s prípadným nárokom na náhradu škody). Uvedenú právnu skutočnosť si SVS uvedomila až v roku 2006, keď od 31.01.2006, po zrušení zmluvy s právnu predchodkyňou žalobcu č. 2010980 zo dňa 04.07.2004, SVS uzatvorila novú zmluvu tak s právnu predchodkyňou žalobcu ako aj so žalovanou (z 11.04.2006) aj na vypúšťanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie v rozsahu pripadajúcej na jej spoluvlastnícky podiel. Z uvedeného možno vyvodíť, že pokiaľ právna predchodkyňa žalobcu vykonala úhradu za odvádzanie odpadovej vody do verejnej kanalizácie aj za žalovanú, postupovala proti jej vôli, keďže táto si bola vedomá svojej povinnosti voči SVS na základe podmienok zákona č. 442/2002 Z. z., keďže v tomto období už uhrádzala aj platby o

dodávke vody bez uzatvorenej zmluvy. Správne súd prvej inštancie preto poukázal v bodoch 21. až 26. odôvodnenia rozsudku na ustanovenie zákona č. 442/2002 Z. z., keď aj v prípade neuzatvorenia zmluvného vzťahu medzi SVS a žalovanou, bolo oprávnením SVS požadovať od žalovanej úhradu aj za odvádzanie vôd z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok) verejnou kanalizáciou. Za situácie, keď SVS úhradu za poskytovanú službu neoprávnené (nad rámec spoluvlastníckych podielov) účtovala v rozhodnom období právnej predchodkyňi žalobcu, táto bola oprávnená uvedenú sumu od SVS spätne vymáhať titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (plnenie bez právneho dôvodu). Pokiaľ teda v konaní právna predchodkyňa žalobcu uplatnila nárok na zaplatenie už vykonaných úhrad v uvedenom období voči žalovanej, keď zmluvné alebo zákonné podmienky neboli k tomu dané, správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobu na zaplatenie žalovanej sumy z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej zamietol, keďže nebola zistená žiadna hmotno-právna povinnosť vyplývajúca zo záväzkovo - právneho vzťahu alebo na základe zákona.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu právna predchodkyňa žalobcu (ďalej aj „dovolateľ“) podala dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4.1. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

4.2. V odôvodnení dovolania uviedla, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to tým, že v odôvodnení rozhodnutia nekonštatoval neplatnosť pôvodnej zmluvy medzi právnou predchodkyňou žalobcu a vodárenským podnikom, z ktorého dôvodu mala žalobkyňa za to, že záver odvolacieho súdu je zmätočný a nepreskúmateľný, pretože nemožno plniť na základe platnej a účinnej zmluvy, pričom ani žalovaná neplatnosť tejto zmluvy v konaní nenamietala. Považovala za rozporuplné, keď odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v bode 11. uviedol, že žalovaná nebola v žiadnom právnom vzťahu s právnou predchodkyňou žalobkyne a následne sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že vodárenský podnik mal povinnosť uzatvoriť so žalovanou do dvoch rokov zmluvu o odvádzaní vody a právna predchodkyňa žalobcu nebola nositeľom aktívnej legitímácie. Samotné konštatovanie, že žalovaná nebola v žiadnom právnom vzťahu s právnou predchodkyňou žalobcu, je argumentačne neobhájiteľné vzhľadom na obsah spisu, nakoľko súd prvej inštancie v spojení so súdom odvolacím, v odôvodnení uviedli, že sa jedná o spoluvlastníctvo k domu, z ktorého je odvádzaná do verejnej kanalizácie zrážková voda, čiže očividne zo zákona je založený právny vzťah titulom spoluvlastníctva. Ďalej uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľné a zmätočné i z toho dôvodu, že sa vo svojom odôvodnení nevysporiadal s námietkou uplatnenou v odvolacom konaní týkajúcou sa nároku ako vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko k plneniu - odvádzaniu zrážkovej vody reálne došlo, žalovaná mala povinnosť sa na poplatkoch za odvádzanie vody podieľať na základe právneho vzťahu ktorý zakladá spoluvlastníctvo domu, podnik mal oprávnenie sa plnenia domáhať (hoci aj titulom náhrady za neoprávnené vypúšťanie) a právna predchodkyňa žalobcu tak plnila za žalovanú to, čo by tak či onak mala povinnosť plniť ona sama. V závere dovolania tiež uviedla, že zmätočnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva tiež v odôvodnení, v ktorom absentuje vysporiadanie sa s námietkou týkajúcou sa priznania trov konania. Vzhľadom na uvedené mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, neodôvodnené, absentujú v ňom základné východiská aj právne názory odvolacieho súdu.

5. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie považuje za nedôvodné, vzhľadom na ktorú skutočnosť navrhla dovolaciemu súdu dovolanie v zmysle § 447 písm. c) CSP odmietnuť a zároveň priznať jej náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

7. Na základe šetrenia dovolacieho súdu bolo zistené, že žalobkyňa Z.Q. E., rod. V., nar. XX. M. XXXX, zomrela XX. H. XXXX. Odpoveďou na žiadosť Notárskym úradom JUDr. Lucie Gulašovej bol dovolaciemu súdu oznámený okruh dedičov v 1. dedičskej skupine, a teda, že k dedeniu je povolaný jediný syn poručiteľky P. M. E., nar. X. A. XXXX, trvale bytom v Ž., D. XXX/XX, ktorý podaním doručeným dovolaciemu súdu 22. apríla 2024 oznámil, že trvá na podanom dovolaní a zároveň pripojil udelené plnomocenstvo JUDr. Monike Meňhertovej, pre dovolacie konanie.

8. Smrť strany konania je objektívna právna skutočnosť, spôsobujúca zánik jej spôsobilosti mať práva a povinnosti (§ 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a tým aj stratu procesnej subjektivity (§ 61 CSP). V posudzovanom prípade žalobkyňa zomrela po právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej skončilo. Postup podľa § 63 CSP je tak možný iba v spojení s § 66 CSP, podľa ktorého ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný. Postupom podľa § 63 CSP sa rozumie vydanie uznesenia o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom strany, ktorá stratila procesnú subjektivitu, ak povaha sporu právne nástupníctvo umožňuje. Podľa názoru dovolacieho súdu je ustanovenie § 66 CSP aplikovateľné aj na prípady, keď k strate procesnej subjektivity strany došlo už po právoplatnom skončení konania, avšak za predpokladu, že nasleduje konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku - v danom prípade o dovolaní.

9. V prejednávanej veci ide o majetkový spor, preto podľa § 66 CSP v spojení s § 63 ods. 2 CSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že v konaní o dovolaní bude na strane žalobkyne pokračovať so synom poručiteľky P. M. E., nar. X. A. XXXX, trvale bytom v Ž., D. XXX/XX ako právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ v dovolaní nenamietal chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

12. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ mal v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania za nevyhnutné, aby sa odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, a to konkrétne konštatovaním neplatnosti pôvodnej zmluvy medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a vodárenským podnikom, z ktorého dôvodu mala žalobkyňa za to, že záver odvolacieho súdu je zmätočný a nepreskúmateľný, pretože nemožno plniť na základe platnej a účinnej zmluvy, pričom ani žalovaná neplatnosť tejto zmluvy v konaní nenamietala.

13. Pokiaľ dovolateľ považoval za rozporuplné, keď odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v bode 11. uviedol, že žalovaná nebola v žiadnom právnom vzťahu s právnou predchodkyňou dovolateľa a následne sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že vodárenský podnik mal povinnosť uzatvoriť so žalovanou do dvoch rokov zmluvu o odvádzaní vody a právna predchodkyňa dovolateľa nebola nositeľom aktívnej legítimácie, pričom samotné konštatovanie, že žalovaná nebola v žiadnom právnom vzťahu s právnou predchodkyňou dovolateľa, je argumentačne neobhájiteľné, vzhľadom na obsah spisu, nakoľko súd prvej inštancie v spojení so súdom odvolacím, v odôvodnení uviedli, že sa jedná o spoluvlastníctvo k domu, z ktorého je odvádzaná do verejnej kanalizácie zrážková voda, čiže očividne zo zákona je založený právny vzťah titulom spoluvlastníctva, dovolací súd poukazuje na body 8. - 12.

rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil otázku nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovanej. Právna predchodkyňa žalobcu plnila SVS za odvoz atmosférických zrážok nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, ale na základe zmluvného vzťahu. Pokiaľ teda plnila viac, mohla žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia len voči SVS a nie žalovanej. To je podstata dôvodov, pre ktoré bola jej žaloba zamietnutá.

14. V súvislosti s predmetnou námietkou dovolateľa, vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd konštatuje, že sa odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie, dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadali s predmetnou námietkou a za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.

15. Dovolací súd nesúhlasí ani s dovolateľom uvedenou námietkou, týkajúcou sa nároku ako vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko k plneniu - odvádzaniu zrážkovej vody reálne došlo, pričom žalovaná mala povinnosť sa na poplatkoch za odvádzanie vody podieľať na základe právneho vzťahu ktorý zakladá spoluvlastníctvo domu, pričom podnik mal oprávnenie sa plnenia domáhať (hoci aj titulom náhrady za neoprávnené vypúšťanie) a právna predchodkyňa dovolateľa tak plnila za žalovanú to, čo by tak či onak mala povinnosť plniť ona sama. Právna predchodkyňa plnila na základe zmluvy uzavretej so SVS, bezdôvodné obohatenie teda mohlo vzniknúť len tomto subjektu. Pokiaľ žalovaná neplnila hoci plniť mala, oprávneným na uplatnenie nároku náhrady za neoprávnené vypúšťanie je len SVS a nie právna predchodkyňa žalobcu.

16. Dovolací súd tiež konštatuje, že neboli zistené vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, ktoré by zakladali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces a na vyslovenie opačného právneho názoru dovolacím súdom ako je uvedený v rozhodnutí odvolacieho súdu v spojitosti s právnym názorom súdu prvej inštancie týkajúceho sa neunesenia dôkazného bremena dovolateľom.

16.1. V súvislosti s predmetnými námietkami dovolateľa, považuje dovolací súd za nevyhnutné akcentovať na zásadu voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcu z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR), v zmysle ktorej záver vyvedený sudcom v prebiehajúcom konaní o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstoí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Inak povedané, „voľnosť“ hodnotenia dôkazov neznamena, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak, konečné meritórne rozhodnutie malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Koncept voľného hodnotenia dôkazov je derivátom tzv. akuzáčného typu procesu, v ktorom zákon pojmovo nemôže predpisovať zákonnú silu jednotlivým dôkazom. Naopak, v inkvizíčnom procese dominuje tzv. legálna dôkazná teória, ktorá pojmovo vyžaduje zákonnú silu, „váhu“ jednotlivých dôkazov - tento typ procesu sa však vo všeobecnosti považuje za dejinne prekonaný, aj keď jeho jednotlivé prvky prerástli medzičasom do konceptuálnej sústavy iných ako sporových konaní (mimosporov) predovšetkým cez prizmu tzv. vyšetrovacieho princípu a princípu oficiality. Právna úprava nestanovuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti; uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, ktorá v civilnom procese predstavuje veľmi zložitý myšlienkový proces sudcu. Takúto úvahu súdu nemožno zamieňať s úvahou, ktorú právna úprava nepripúšťa síce výslovne, no je implicitne obsiahnutá v pojmovej sústave silného sudcu a voľného hodnotenia dôkazov - ide o úvahu z hľadiska ustálenia, resp. určenia výšky nárokov vtedy, ak túto výšku možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu rovnako neznamena ľubovôľu súdu pri hodnotení dôkazov. Hodnotiaca úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci, nesmie byť v rozpore s prírodnými zákonmi, musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe a podobne. Výsledky hodnotenia dôkazov sú aj súčasťou odôvodnenia rozsudku, nakoľko z ustanovenia § 220 ods. 2 vyplýva súdu povinnosť v odôvodnení rozsudku (okrem iného) stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a podobne. Súd nie je viazaný len skutkovým

stavom, ako ho predniesli (substancovali) sporové strany, ale má i vlastné procesné oprávnenia ingerovať do sporu. Strany tak nie sú „vlastníkmi“ skutkových tvrdení, ako v liberálnom koncepte civilného procesu, ale súdom zistený skutkový stav má v čo najvyššej možnej miere korešpondovať s reálnym hmotnoprávnym pomerom sporových strán. Teória hovorí v tejto súvislosti o tzv. modifikovanom prejednacom princípe, kde je procesná aktivita vo vzťahu k ustáleniu skutkového základu sporu prioritne zverená sporovým stranám, no s „materiálnymi“ korekciami zo strany súdu.

17. Pokiaľ dovolateľ namietal absenciu odôvodnenia rozhodnutia v súvislosti s námietkou týkajúcou sa priznania trov konania, k predmetnej námietke dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu má preukázané dostatočne odôvodnené rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom na predmetnú námietku nebolo potrebné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie.

18. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

19. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Obsah spisu vedeného v preskúmanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy

neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa.

21. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľa uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

22. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešnej žalovanej voči v dovolacom konaní neúspešnému dovolateľovi. Z obsahu spisu vznik trov dovolacieho konania u žalovanej preukázaný je, preto dovolací súd žalovanej náhradu trov dovolacieho konania priznal v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.